

Svar på skriftligt spørgsmål om sexuellt våld mot barn

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 177/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Mikaela Nylander/sfp m.fl.:

Ämnar regeringen revidera lagstiftningen så att ett barn inte kan ge sitt samtycke till samlag och att man inte kan kräva av ett barn att det motsätter sig gärningen och med vilken tidtabell kommer behandlingen av revideringen av strafflagen att framskrida?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

I Finland är skyddsåldersgränsen för sexuellt umgänge 16 år. Ett barn under 16 år kan inte ge ett giltigt samtycke för samlag eller annan sexuell gärning tillsammans med en vuxen. Samlag med ett barn är grovt sexuellt utnyttjande av barn för vilket utdöms 1–10 år fängelsestraff. Bestämmelsen tillämpas oberoende av om gärningen har skett i samförstånd med barnet eller inte, och tillämpandet av bestämmelsen kräver inte våld eller att man har motsatt sig gärningen.

Enligt 20 kapitel 1 § 1 momentet i strafflagen ska den som genom våld på person eller med hot om sådant våld tvingar någon till samlag dömas för våldtäkt. Enligt 2 momentet i paragrafen ska för våldtäkt också den dömas som genom att utnyttja att någon till följd av medvetlöshet, sjukdom, funktionsnedsättning, rädsla eller något annat hjälplöst tillstånd inte kan försvara sig eller förmår utforma eller uttrycka sin vilja, har samlag med honom eller henne.

Enligt den nuvarande lagstiftningen kan man således döma för våldtäkt på grund av till exempel offrets rädsilotillstånd. Dömande för våldtäkt kräver inte heller annars våld eller att offret skulle motsätta sig gärningsmannen. Bestämmelsen tillämpas också på gärningar mot barn. Bestämmelsen om våldtäkt anger inte någon åldersgräns. Om offret för en våldtäkt är ett barn under 16 år, döms gärningsmannen även för grovt sexuellt utnyttjande av barn. Detta gör straffskalan strängare: för kombinationen av brott kan man dömas till fängelse i 2–13 år. Rekvisiterna för våldtäkt och sexuellt utnyttjande av barn kan inte vara helt identiska, för då skulle samma gärning bli straffbar med stöd av två olika straffrättsliga bestämmelser.

De senaste drygt tio åren har 20 kapitlet i strafflagen om sexualbrott reviderats helt så att inte en enda av dess paragrafer längre är i sin ursprungliga form. Uttryckliga skärpningar har gjorts i lagstiftningen.

Ändringar avseende våldtäktsbrott har genomförts år 2011 och 2014. I synnerhet den sist nämnda gången bedömdes ändringsbehoven omfattande utifrån en utredning utförd av Rättspo-

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 177/2018 rd

litiska forskningsinstitutet. Våldtäktsbrott mot barn granskades särskilt. Lagstiftningen ändrades så att en gärning mot ett barn under 18 år leder till att den grova gärningsformen tillämpas.

Justitieministeriet har sammankallat ett expertforum för att bedöma det nuvarande rekvisitet för våldtäkt med hänsyn till frågor som gäller samtycke. I detta arbete bedöms frågan även med avseende på sexualbrott som riktar sig mot barn. Vid justitieministeriet pågår för närvarande också ett lagberedningsprojekt som syftar till att skärpa straffen för sexualbrott mot barn. Avsikten är att en regeringsproposition gällande detta överlämnas till riksdagen under hösten.

Justitieministeriet kontrollerar också oavbrutet funktionsdugligheten av lagstiftningen om sexualbrott och vidtar vid behov åtgärder för lagberedning.

Helsingfors 12.6.2018

Justitieminister Antti Häkkänen